

Redactie Opinie Trouw
Postbus 859, 1000 AW, Amsterdam
t 020-5629444, opinie@trouw.nl
Lezersreacties: lezers@trouw.nl

column
Abdelkader
Benali

Lezersreacties

Jehovah's

Melders van misbruik bij Jehovah's Getuigen vrezden herkenning nu deze organisatie hun ingevulde vragenlijsten wil inzien (*Trouw*, 26 april). Slachtoffers dienen volledig beschermd te worden door de rechter. Dus: volledige anonimisatie.

Percy van Woerkom Den Haag

100 blijkt 120

Gisteren reden we overdag over de snelweg van Utrecht naar Deventer. Terwijl ik mij net niet hield aan de toegestane snelheid op de autoweg (bovenop het maximum 5 km correctie, dus 105 km per uur), viel mij op dat iedereen ons gewoon inhaalde. Tsjonge, dacht ik, dat zou cashen zijn voor de politie. De regel van 100 per uur is niet bedacht om automobilisten te treiteren, maar om ervoor te zorgen dat we zuiniger en bewuster omgaan met de natuur. We hebben maar één planeet, waarop leven mogelijk is. Elke stap in de goede richting telt.

Jan Vermeulen Deventer

Vis

De makreelsalade van Jansen en Jansen ('Koken', 26 april) lijkt me heerlijk, maar hun advies om twee keer per week vis te eten om het gezonde

omega 3 binnen te krijgen is niet perse nodig en milieuvriendelijk. Om niet bij te dragen aan overbevissing kun je je omega 3 beter halen uit plantaardige producten als zeewier en algen (waar vissen het zelf uit halen) lijnzaad, walnoten en andere zaden en noten. Het vet van vissen kan ook zware metalen en andere verontreinigingen bevatten. De Consumentenbond adviseert daarom zelfs niet meer dan een keer per week (liefst duurzame) vis te eten.

Judith Zegers Beek

Bijwerkingen

We lezen nu al maanden over het wel of niet gevaarlijk zijn van vaccinaties op basis van de statistiek. Doet me denken aan een opmerking van een oude chirurg: de statistiek is als een veile vrouw, men kan haar op elke manier misbruiken.

Henk Thiadens Amerongen

Tegenmacht?

De Tweede Kamer wil graag als tegenmacht functioneren. Maar waarom stemde de Kamer vorige week zonder slag of stoot in met de versoepelingen, terwijl de besmettingen oplopen en de ziekenhuizen vol zijn? Een tegenmacht die haar

macht niet gebruikt moet de hand in eigen boezem steken.

T.W. Sleuwenhoek Zuidplas

Eigen boezem

Helemaal eens met de mening van de krant (Hoofdreactioneel commentaar, 26 april): de politie in de VS is aan de beurt en racisme moet worden aangepakt. Maar wat gebeurt er na de racistische app-berichten van politiemensen in Rotterdam?

Jeantine Torbijn Rotterdam

Bier en voetbal

Studio Voetbal liet zondag beelden zien van voetbalwedstrijden met publiek. Wat opviel was het grote aantal bierdrinkers. Ik gun de enkele duizenden hun plek op de tribunes, maar laat de tap nog maar even dicht. Het zal horeca-ondernemers flink gestoken hebben. Terrassen nog even dicht en daarna maar beperkt open, voor de voetballerij gelden blijkbaar andere regels.

R. Smit Den Helder

Lezersoproep

Hoe viert u dit jaar Koningsdag? Laat het ons weten via lezersoproep@trouw.nl. Ook foto's en video's zijn welkom. Een selectie plaatsen we op trouw.nl.

Verbondenheid van rood- en withuiden

Ik was twaalf jaar en klopte aan bij onze nieuwe benedenburen, de vrouw des huizes deed open. Het was een jong stel, allebei lang haar, waarvan de man in de zolderkamer bezweet op zijn racefiets doortrapte zonder een meter op te schieten. De verdieping trilde ervan. Of ik binnen mocht komen? Ze hadden een boekenkast midden in de woonkamer. Dat maakte diepe indruk op me. Op de bovenste plank stond in het blauw het complete werk van Karl May – meer dan twintig banden! Ze trok er een deeltje uit en gaf het aan me mee. Ik liep naar mijn kamer, ging op bed liggen en sloeg het boek open.

Het triviale moment werd een kostbaar uur waarin ik optrok met Winnetou en Old Shatterhand over de uitgestrekte door bizons en willekeur gedomineerde prairies. Metgezel was ik in wildernis en grenzeloosheid, waar men overgeleverd is aan de elementen en alleen echte vriendschap bescherming biedt tegen de vuigheid van de onbetrouwbare mens en de onverschillige natuur. De absolute apotheose was voor mij het moment dat de westerling en de indiaan hun lotsverbondenheid bezegelden door met een scherp mes te snijden in de pols, waarna Winnetou het bloed in een kom liet druppen om het eenmaal samengevloeid op te drinken om hun broederschap definitief te maken.

Instinctief wil je dan opstaan, een broeder zoeken, een scherp mes en een kom. Wat ik ook deed. Het zakmes van mijn vader vond ik waar ik net zo lang mee speelde totdat het uitschoot en in de rug van mijn hand een snee achterliet waarvan ik het litteken als herinnering meedraag.

Om de zoveel dagen klopte ik op de deur van de benedenburen. Bracht een boek terug, nam een ander naar boven. Ik las over Kara Ben Nems, de Duitse avonturier die in het Otto-

maanse rijk van het ene naar het andere avontuur holt, onderweg met zijn metgezel felle discussies voerend over welk geloof superieur is, islam of christendom. Karl May kon dialogen schrijven. In de gesprekken werd je verrijkt met wereldbeelden. Ik moet van deze dialogen hebben geleerd hoe je een beschaafd gesprek voert over wat mensen heilig is zonder elkaar voor rotte vis uit te maken, je hebt elkaar tenslotte nodig om te overleven. Wanneer de dood nabij is heb je alleen elkaar, ruzie of niet.

Karl May kwam bij latere generaties niet door de politiek-correcte ballotage. Zijn beschrijvingen van het Wilde Westen, waar hij nooit was geweest, en het Oosten, waar hij wel was geweest, bleken volledig een product van de fantasie. Daarnaast grotsierde hij in stereotyperingen en een nogal christelijk verlossingsbeeld van de edele wilde: Winnetou gaat aan het einde van de serie over tot het christendom.

Een nieuwe Nederlandse vertaling van Josephine Rijnaarts en Elly Schippers (uitgeverij IJzer) doet recht aan de stoere stijl van Karl May en rehabiliteert het beeld van Karl May als imperialistische auteur, hij is eerder te vergelijken met Multatuli. De Duitse auteur zou oproepen tot medemenselijkheid en identificatie met de Ander. De vertalers brengen de levendigheid van zijn stijl tot leven.

Maar moet de indiaan niet als oorspronkelijke Amerikaan vertaald worden? Dat vonden ze krampachtig. Ze hebben daar niet voor gekozen, óók omdat steeds meer oorspronkelijke Amerikanen zich Amerikaans-Indiaan zijn gaan noemen. En roodhuiden en bleekgezichten zijn minimaal aangepast, het zijn nu roodhuiden en withuiden. De duivel zit in het detail.

Uitgelicht Laat kinderen uit een boek lezen, niet van een scherm

Kinderen van de bovenbouw in Molenhoek verdiept in boeken. FOTO HH

Als moeder van twee opgroeiende kinderen las ik dat de Onderwijsinspectie constateert dat te veel kinderen onvoldoende basiskennis en -vaardigheden verwerven. Ook zou de brugklas drie jaar moeten duren.

Maar zou het niet beter zijn naar de oorzaak van lagere prestaties te kijken? Er zijn resultaten van tientallen jaren onderzoek (onder andere van de Duitse neuroloog Manfred Spitzer) over wat veelvuldig

beeldschermgebruik met ons doet en vooral met jonge mensen. Bij veel digitaal mediagebruik (televisie, tablet, smartphone, computer) nemen het concentratievermogen en geheugen af, welke beide essentieel zijn voor het leren van kennis en vaardigheden.

Blijkbaar hebben digitale media niet genoeg potentie, gezien de duur die thuis en op school achter een beeldscherm wordt doorgebracht. Die tijd had beter gebruikt

kunnen worden om te leren in de 'echte wereld'. Het schrijven met een pen, lezen uit een boek zonder de afleiding van een website te willen openen, Facebook te checken, een computerspel te willen spelen. Zou dit geen mogelijke oorzaak kunnen zijn van de achterstand in basiskennis en -vaardigheden? Ik pleit voor opgroeien in een omgeving die niet digitaal-loos is, maar wel digitaal-arm.

Deborah Thoen-de Jong Zoetermeer